

محل مطبعه و اداره :

جفال اوغلانده امنيت

صندوغی جوارنده

شنکول يقوشنده

۲۵ نومبر

# مشرق و غرب

اضطار :

مسلكمزه موافق آ ناز

جدیده مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلمه یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، احوال و شئون اسلامیه بحث ایررد هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسساری :

سنه لکی

التی آیلانی

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

غروش

۳۵

۶۵

ممالک عثمانیه ایچون

روبله

۳۰۵

۶۰۵

روسیه

فرالقی

۹

۱۷

سائر ممالک اجنبیه

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

بشنجی جلد

۱۱ محرم پنجشنبه ۳۰ کانون اول ۳۲۶

عدد : ۱۲۳

مقاله‌ها را یازیسون و روس حکومتی طرفین و قوغی محتمل تجاوزاته بتون عالم اسلام ایله برابر عثمانی‌لرکده نظر تصویب ایله باقی‌میه جقلری اظهار اولنسون .

دارالحکومه بولنامه بخارا ایلیک اجتماعی - دارالخلافه ده موجود بالعموم بخارا ایلیک سلطان احمد جوارنده کائن بخارا تکیه‌سنده امیر عبدالاحد خانک و فائیدن طولانی اجتماع ایددرک بخارا علما و وزرا سنده امیرک وفاتی تعزیت ملک و وطنک محافظه سنی توصیه یوللو بر تلغراف کوندره شلر . تعزیه دن طولانی تشکر و محافظه استقلال وطنه چالیش، جتلیری وعد و بیان ضمننده بخارا قوشبکی (رئیس نظار) ندن تلغراف المشلردر . بخارانه یانغین . - بخارا نیک (حول یان) دیدکری اشاعی سرایی محترق اولمشدر . آتش اقشام ساعت ۱۰ دن صالی کونی ساعت ۱۲ وقت ظهره قدر دوام ایتمشدر ، آتشک دوامنه سرایک اطرافنده بولنان جبهه‌سارک طوطوشمسی یاریم ایتمشدر . بو سرای بخارا خزینه سنک ائ قیمتداراشیاسنی حاوی اولدیغندن عادتاً شرقک ائ بیوک اسلام موزده سی ضایع اولمش کیلدر .

بالخاصه غایت قیمتدار خالیلری محتوی اولان قسم تکمیل یانمشدر . امیر مرحوم عبدالاحد خانک ۱۳۲۹ سنه هجریه سنده رسم کشادی اجرا اولغی اوزره الیوم بترسبورغده انشا ایتدر مکده اولدیغی جامع شریفه مخصوص یاندرمش اولدیغی قیمتدار خالی ده محترق اولمشدر .

خسارات معنویه یک بیوک اولوب خسارات مادیه الی بحق میلیون غروش تخمین اولمقددر .

## مطبوعات

### ولایت غزنه لریک عالم اسلام اموریله اشتغاللری

ولایت غزنه لریک، فرنک جریده لریک بیتیز توکنمز سیاسی مقاله لریک قوبیه لریک قوبیه ایتمکدن آرتق یواش یواش واز کچورلر . نظر دقتلری، نهایت عالم اسلام احوالی ده جلب ایتیه باشلادی . «کیره سون» رفیقمز طوغری یوله کیرنلردندر . ۶۷ نومرولی نسخه سنده «روسیه ده مکاتب اسلامیه» سرلوحه سیله شو سطرلری او قودق :

روسیه مالکنده بولنان مکاتب اسلامیه حقنده نظر دقت و تأسیف جلب ایدرک تقییدات شدیدیه اجراسنه تثبیت ایدلش اولدیغی اوکرانکه متأثر اولیورز :

واقعا هر حکومتک کندی حدود ملکیه سی داخلنده بولنان علی العموم مکاتبه اجرا قلنه جق تدریساته نظارت ایتک حقیدر . چونکه : مکتبلر ، تربیه فکریه یک منبعیدر . چونکه : مکتبلر ده اجرا قلنان تعلیم و تدریسک حسیات بشریه اوزرنده کی تأثیری غیر قابل انکاردر . چونکه : مرور زمانک بیله تأثیرات مذکورده سی سهولتله تبدیله ظفر باب اوله جفته احتمال ورمک غیر جائزدر . هیچ شبهه یوق ، هر حکومت سیاست بو «چونکه» لری دوشونور ، و منافع مملکته مضر تدریساته محل قالمق ایچون مکتبلری و او مکتبلر ده تعقیب اولان پروگراملری تدقیق ایدر . لکن ...

تأثرله مشاهده ایدیورز . روسیه حکومتک آسیای وسطی مسلمان خانقلرینه یک ده خوش نظرله باقمقدله اولدیغی ، برقاچ آیدنبری قاره لریزه بیلدیروب کلکده ایدک . بو جهته ، بو خبرک تحقیق احتمال خارجنده دکلدر ؛ الحکم للغالب ! بونکله برابر ، بخارا استقلالک دوامنه هنوز امیدیمز منقطع دکلدر : لا تقنطوا من رحمة الله ...

بخارا امیریک وفاتی راستابول مطبوعات عثمانیه سی . - اکر موناقو پرئسی اولمش اولسه دارالخلافه ده جیقان مطبوعات عثمانیه هفته لریه مقاله لر ، ترجمه طاهر ، حیانتدن حکایه و مصالحلر یازمش . بر چوق رسم و شکللر یامش اولوردی . عالم اسلامک صایبسی اونه وارامایان تام مستقل ویا یارم مستقل تاجدارلرندن بر تورک حکمرداری وفات ایتدیکی حالدده دارالخلافه کونده لکارینک اکثریسی بر سوری بی سود آژانس تلغرافنامه لری آردسند اوج سطرلق کوچوک حر و قاتلی بر تلغرافنامه ایله کچشدیر یوریدیلر . انجق «صبح» رفیق محترمز بو واقعه یی بر باش مقاله یه دکرلی بولدی مطبوعات عثمانیه نک بزجه ده فوق العاده شایان تمجیب اولان بوقیدسزلغندن متحصل تاثیراتی قران برقر داشمز مطبعه مزه کوندردیکی برورق ، ایله شویله اظهار ایدیورز .

صبح غزنه سی سر محرری د . ک افندی حضر تلری جریده معتبره - لریک ۲۵ کانون اول تاریخی ۷۶۴۸ نومرولی نسخه سنده یازدق لری بر باش مقاله ده بخارا نیک احوال سیاسییه سنه دأثر تفصیلات ویردکن صکره باکوده منتشر «کونش» غزنه سندن بر مقاله نقل ایدوب صوکنده ده آشاعیده کی جمله لری علاوه ایدیورز .

«نووئیه وره میا» نک بیان ایتدیکی آرزولر شمیدییه قدر روسیه دیپلوماسیسنه جق التفاتدن محروم قالدیغی کی بعدماده بترسبورغ قایینه سنک بومسلکدن آیرلیه جفتی و - بناء علیه - بخارا امتیاراتنک اوفق بر سارکته یه بیله دوچار ایدلیه جکنی قویاً امید ایدرز . تمی ایدرز که حاکم جدیدک ایلک ایشی بخارا نیک اداره داخلیه سنجه اصلاحات جدیدیه اجراسی اولسون . مملکتک منافع اقتصادیه سیله برابر ، منافع سیاسییه سی ده بونی استلزام ایدر . روسیه یه قارشى تعهداتی کال خلوصه ایفا ایتمکده اولان بخارا اهالی اسلامیه سنک انتظام و ترقیاتیه هر شکایتی - و هر احتراصی - منع ایللمسی خالصانه آرزو اولنور . بو بابده کی تبشیرات عثمانیلق عالنده دائماً مسرتله تلقی ایدلیه جکلدر .

تکمیل عالم اسلام ایچون یک قیمتدار اولان شویوقارنده کی جمله لری یازدق دن صکره ، یینه برنجی صحیفه سنده ، امیر مرحوم عبدالاحد حضر - تلریک غیوبت ابدیه سندن متأثر اولان بخارالی قرده شلری تعزیه ایله برابر ، خلفی اوله جق میرعالم جان حضر تلریک مملکته نافع خدمتله رفیقینی تمی ایدیورز .

ایشته «صبح» ک بونمباتی نه درجه لرده شایان تشکر و محمديت ایسه طمین ، اقدام ، یکی غزنه کی مسلمان و تورک غزنه جبار طرفندن بوبابده هیچ برشیلر یازیلیمیه رق یالکسز تلغرافلری نقل ایتمکله اکتفا اولمسی اودرجه تأسف و تأثره سزادر . کوکل آرزو ایدردی که بوکی مسلمان و تورک کچین غزنه لرمزده ده بوبابده اوزون اوزادی به باش

اشتیادار [ چوق مکتوب یازیورم ، بر یره قونار قوناز ارقداش لرك مکتوبی یازوق اوزره ، رجا اوزرینه رجا .... هیچ بریستی رد ایتیمورم ، نه قدر چوق اولسه یازیورم

ترکار بزدن ۱۲ الی ۱۰ ورست مسافه ده درلر . هر کیجه اوزاقن یانغیلر مشاهد ایدیورم . بلغار کویلیخی هپ یافیورلر ، ترکار بلغارلی بلا صرحت ، بلا آمان اولدیورم ، کسورلر .... بدبخت ملت ! سر برستیسی پک بهالی به اوده به جکدر . تارلارک محصور لای یانمش ... آه ! نه مدهش مزولیت ... اگر هرسته بوراسی بویه ایسه ، بر وقت کله جک که بلغارستان محصولی روسیه بی کچه جک ! شمدی بو محصولک چوغی زیان اولوب کیدیورم . والده جکم بیلسهک بر کون کله جک بورالری نه جنت اوله جق ! . . .

قوا جنتقا ، ۱۹ تموز ۱۸۷۷

شو مکتوبه دقت ایدیلر ایسه ا کلاشیرک بلغار چوقلری هپ اشقیالی ، جیدودلی ایچون اوقوتوبور . و آنجق بومقصد و وصول ایچون تربیه ایدیورلر . نه واسع خیالار !! بر کون کله جک بو کوزل محصورولی برلر ، اوت بلغارستان اوله جق . زهی تصور باطل ، زهی خیال محال . . . عین کتابک اون سکرتیجی صحیفه سنده بر تمبرین دن :

انا جیم ، جیدود اولدیغه آغلامه ، . . . مایوس اوله ، . . . اوت ، . . . جیدود اختلالی اوغلک سنی متأثر ایدیورم . یارین ساکت طونه بی کچه بلکه سنده کنج اوله جق و بی قوجانلا به جقسک . . . والده جکم سنی بی قهرمان بر ارکک قای ایل طوغوردک ، بو قلب والده جکم دشمنک بابا اوجاغنده اجرای ظلم ایتمه سنی چکه بور . زبر این اوراده بو بونم ، برنجی سودمی اوراده ادمم . سنی اوراده امیر برکن سیاه کوزلری او سودمی ساحه لره طوغری عطف ایدردک . . . دکلی ، برادریم و پدرم نیم ایچون میاهره بوروندیلر .

آه قهرمان ، فدا کار آننه جکم ، بی عفو ایت و آرق سنیک اوغلک سلاحتی اوهوزله دی ، ایلرله بور . بر آوازملی ایله دینش دشمنک قارشینه کیدیورم .

بلغار چوقلر مکتبلرده و بلغار باباسلرینک حکومت مأمورلرینک کیرمه سنی ، نفتیش ایتمه سنی آرزو ایتدیکی بو مکتبلرده ، ترکاری دینش دشمن دیه اوکره تیورلر . بو مکتبلرده اکثریت عظیمه بی تشکیل ایدن بر ملت ، وطنداشلرینک کندیسنه « دینش دشمن » دیه خطاب ایلدیکنی هضم ایدرسه مکتبلری نفتیشدن واز کچر ایسه یازیق اومت حاکمه . . . عین کتابک الی بدنجی صحیفه سنده :

« اونلرک معدنن معمول قواللری استانبولدن صربستانه قدر ایشیدلی . . . بلغارلرک بر غریب اعتقادلری وار . بر وقتلر استانبوله قدر . کیمشله ، ایستفانوس ده حکومت ایتشلر !! ایشته بوخله اووقنکی بلغارستان حاکمیتی مانکه کوستریورم . اوت اووقت بلغارلرک دودوکی استانبولدن صربستان منهارلینه طوغری اوتویورمش .

بو مکتوب نمونه لری ، ممالک دولت عثمانیه دن سالانیک شهر شهینده ، احتمال که تبه دولت عثمانیه دن سمرجیه افندیکنک مطبعه سنده مطبوع ، و میرجیه افندیکنک عثمانی بلغارلرینک رشیده مکتبلرینه مخصوص قواعد کتابنده مندرج ایش . . .

### نجات ، رفیق محترمزک مسلك مقاله سی

ایکی هفته اول ، با کوده انتشاره باشلامش « یکی فیوضات » رفیقمز دن بحث ایتشدک . بو هفته قاره لریمزه ینه با کوده یکی چقان « نجات » رفیقمز طایتمقله مشرفز . با کوده برقاج سنده نبری یکانه وسیله نجات اولان علم و معرفتی مسلمانار آراسنده نشر مقصدیه « نجات » معارف جمعیتی تشکل ایتشدی . کچن کانون اولک نهایتنده

اوت لکن ، تدقیقات و تحقیقات مذکوره هیچ بروقت دائره طبعیه سنی تجاوزله وجدانه تحکم درجه سنده قدر ایصال ایدیلر من . ایدیلر سه ظمدر . ظلمک انجامی ده معلومدر .

روسیه حکومتی مکاتب اسلامیه حقه ده بو قدر تحملشکن تضییقاته سوق ایدن الک مهم واک مؤثر سبب : عالم اسلامینک قبله کاه توجهی اولان عثمانی حکومتک انقلاب اخیردر . روسیه بوانقلابی کندیسی ایچون فال خیر عد ایتیمور .

روسیه بوانقلابک کندی عمالکنده بولنان اوتوز ملیونی متجاوز نفوس اسلامیه اوزرنده ده بر فکر انتباه حصوله کتیره جکندن اندیشه ایدیورم .

ایشته صرف بواندیشه نک ازاله سی مقصدیه درکه مکاتب اسلامیه حقه ده کی تضییقات آرتیریورم ، اطامال مسلمینک روسلاشدریسی ایچون صرف مساعی اولونیورم . روسیه نک بوباده نه درجه لره قدر موافق اوله جفی بیله میز . یالکز شو مسلك سیاست بزه ، جهانگیرک داعیه سندن قوتیله میان روسیه نک عالم اسلام حقه ده کی تصورات و منویاتی پک صریح اوله رق کوستریورم .

بوکون روسیه نک بو بوندیری آلتنده یاشایان واقوام سائره دن زیاده حکومت متبوعه لرینه اطاعت و اظهار فدا کاری ایدن اوزواللی دین قرداشلریمزک شو حال کریمه ماکلی بزم ایچون شایان دقت و عبرت بر لوحه ، و ژمره در . بو حال حاکمیت سیاسی سنی غائب ایدن اقوام اسلامیه نک عواقب مؤسفه سندن بر نمونه فجیه در . بوتون بوسیل فجایه ک اوکنی آلتی بزه ، بزم کبی کرک معناه کرک ماده مقام خلافته مربوط اولان اهل اسلامه عائد بوظیفه مقدسه در . بزم ایچون قریبت ، بعدیت بو قدر . ولوکه کره ارضک منتهای حدودنده ولسون ، ایکلر بر مسلمانک آوازه حزین بزم صمیم روحزده عکس تأثیرلر حصوله کتیرماید . کتیرمنسه آتی و خیمدر .

وقتیله حکومت عباسیه اندلسه اجرای سلطنت ایدن حکومت امویه نک اضلالی ایچون فرنک حکمدارلرندن شارلانه هدیه لر کوندرمش ، فکر رقابتله حساب دینیه سنی اونومش ایدی . زواللی اندلس احسان کوره جکی یردن عدوان کوریدیورم . عینی حال اهل صلیب مهاجمانده ده واقع اولشدر : آوروپادن آقین آتین ممالک اسلامیه به هجوم ایدن اهل صلیبه قارشى فداکارانه مقاومت ایدن مجاهدین اسلامیه به مقام خلافتی اشغال ایدن عباسیلر طرفندن معاونت ایدیلر جکی برده مغلوبتلی تمی اولیدیورم . مختلف دیارلره ، مختلف عرقلره منسوب فرنکار حکم دینه اطاعة برابراق آلتنده فدای حیاته قوشارکی عالم اسلامیتده سودای سلطنتله بر تفرقه مهلکه حکم فرما ایدی . فقط نهایت نه اولدی ؟ داعیه تفرده نه بابه جفی شایران حکومت عباسیه ده بر طرفدن اختلافات داخلیه به ، دیگر طرفدن استیلای اجابه معروض قالدق کتام اولدی کتیر . خلاصه . عالم اسلامیتده نه وقت دویغوسزاق ، نه وقت یکدیگریکنک احواله قارشى بیکنه ک حاصل اولش ایسه نتیجه سندن کونا کون و خاشاکلر ظهور ایتشدر .

### خیال و حقیقت

برقم تورک - عثمانیلر متصل « اتحاد عناصر » ه چالیشیورلر . بوغایه خیالی به واصل اولق ایچون بعض فداکارلرلر دن ده چکنمیورلر . لکن وقایع ، کندیسنه مخصوص عنیت و شهرتیه بو پننه خیال بولولطرینی طاغیت مقده اصلا قصور ایتیمور . مثلاً با فکز « نیر حقیقت » دن آلوب ، بوتون استانبول غزته لرینک با صدقلری ، شو مکتوب نمونه لرینه :

نیم سوکلی والدهم !

ظن ایدرم که نیم ایکی هفته لقی سکون سزی راحتسز ایتدی . بکا اعتماد ایدیکز که بوندن نائی قباحیت نیم دکدر ، والده جکم . زیرا ، بیلیرسک که هر فرصتدن استفاده ایتدیکه همان سزه یازیورم ، فقط بو فرصتلر پک نادر اله کچیمور . . . آننه جکم بن عسکر ارقداشلره [ عسکرلر دن مقصد